

### 3. sz. függelék

## DOROG VÁROS LAKOSSÁGÁNAK EGÉSZSÉGÜGYI ADATAI AZ ÁNTSZ ADATAI ALAPJÁN

A halottvizsgálati bizonyítványok ÁNTSZ példányai korábban a megyei ÁNTSZ-hez kerültek, azokból történő elemzéseket a megyei munkatársak végezték. A városi, jelenleg kistérségi intézet orvosa a nem kórházban elhunytak boncolás nélküli hamvasztását engedélyezi, tehát ezen esetekben látja csak a halottvizsgálati bizonyítványokat (kb. 60-70 db/év).

### *Demográfiai jellemzők, mortalitás, morbiditás*

A város lakosság száma jelenleg 11996 fő. A születéskor várható átlagos élettartam 2010-ben a megyében férfiaknál 69,6 év, nőknél 77,87 év volt.

A megye népessége fogyó, az élve születések száma a halálozásoké alatt marad. A halandóság a megyében férfiak és nők esetén is meghaladja az országos és régiós értékeket is.

A megyében a vezető halálokok mindkét nemnél:

1. Keringési rendszer betegségei
2. Rosszindulatú daganatok
3. Emésztőrendszer betegségei
4. Morbiditás és mortalitás külső okai
5. Légzőrendszer betegségei

Területi és iskolavédőnői státusok betöltöttek, mely az önkormányzat pozitív hozzáállásának is köszönhető (lakás biztosítása).

Alapellátási ügyelet központi rendszerben működik, a mentőállomással közös új telephely ünnepélyes átadására 2007-ben került sor.

Járóbeteg ellátás vonatkozásában a rendelőintézet szakrendelése biztosítják a kistérség lakóinak ellátását több telephelyen.

A tüdőgondozó modern szűrőberendezéssel való ellátása a diagnosztikus munkát könnyíti, pontosabbá teszi. Adataik alapján a kistérségi TBC incidencia 34 százezrelék, mely a 30 év feletti lakosság kötelező tüdőszűrését vonhatja maga után (döntést a regionális tisztifőorvos hozhat).

A Szent Borbála Szakkórház Kft. 125 krónikus ágyon látja el a betegeket. Az Egészségügyi Minisztérium krónikus ellátási és ápolási osztály közötti ágyszám elosztást kíván a jövőben finanszírozni.

Cég neve	Dokumentum megnevezése	Iktatószám	Oldalszám
Dorog Város Önkormányzata	Környezetvédelmi Program	23.02.21.	1

## ***A település környezeti állapotával szorosabb összefüggésbe hozható betegségek***

A 10-es főút túlszűfolt közlekedése hat a levegőminőségre. A közlekedés eredetű szállópor szennyezés az egyik legfontosabb egészségkárosító tényező, mely a szív- érrendszeri és légzőszervi morbiditást növeli, rövid és hosszú távú többlethalálózást okoz.

A biológiai légszennyezettséggel összefüggő allergiás eredetű légúti betegségek száma folyamatosan nő, ezért az allergizáló hatású gyomnövények irtása elengedhetetlen.

Az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási Nyilvántartás adatait a tagállamok szolgáltatják. Az ország szennyezőanyag kibocsátásait tevékenységekre, településekre lebontva tartalmazza.

Az immissziós adatokat a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek kezelik, Dorog-Párkány-Esztergom eurorégiós hálózati adatai a dorogi nyilvános kijelzőn megjelentek. 2011. októberétől anyagi okok miatt megszűntek a levegőminőség mérő-jelző rendszerek üzemeltetése.

A talaj- és vízszennyeződések megelőzésére lépéseket kell tenni. Illegális szennyvízelvezetéseket, a nem vízzáró gyűjtőaknákat fel kell számolni, a lakossági rákötéseket a csatornázott területeken ki kell kényszeríteni.

A legális szennyvíztisztítók tisztított szennyvizeinek paramétereit a környezetvédelmi hatóság vizsgálja, szükség esetén bírságot alkalmaz.

A környezeti károk felszámolását megkezdték. 2006-ban a volt Brikett-gyár és a volt HTO kút területén került sor kármentesítésre, amely sikeresen befejeződött, a kármentesítés záródokumentációját a környezetvédelmi hatóság elfogadta.

Az illegális szemétkerakásokat meg kell szüntetni, a szelektív hulladékgyűjtést elfogadottabbá kell tenni.

A 2007-ban mért felszín alatti vizek-vízminősége a 8. sz. mellékletben található.

Sikeres programokkal 10 év alatt a daganatos halálozás 25%-kal csökkenthető, melyből 15%-ot az elsődleges megelőzés 5-5%-ot a másodlagos megelőzés, valamint az ellátás javítása képvisel.

Az összes daganat 25-30%-nak kialakulásában a dohányzás etiológiai tényezőként szerepel. A tüdőrák férfiak esetében 90%-ban, a nők esetében 70%-ban a dohányzás következménye.

Cég neve	Dokumentum megnevezése	Iktatószám	Oldalszám
Dorog Város Önkormányzata	Környezetvédelmi Program	23.02.21.	2

Egyéb kockázati tényezők lehetnek:

- nagy forgalmú utak,
- karcinogén hatású légszennyezőket kibocsátó üzemek,
- táplálkozás (túlzott energia bevitel és a zsírbevitel magas aránya),
- tápanyagok szennyeződése környezeti vegyületekkel, stb.

A vastagbél daganatoknál az étrend (energia- zsírbevitel, élelmirost-, zöldség-, gyümölcs fogyasztása), fizikai aktivitás, testmozgás érdemel kiemelt figyelmet. Végbél daganatok kialakulását táplálkozási tényezők segítik (magas zsír- és koleszterin tartalmú étrend, növényi eredetű rostok csekély fogyasztása).

Prosztata daganatos megbetegedését elősegíti az elhízás, a vörös húsok túlzott fogyasztása, a zsírban gazdag táplálkozás, bizonyos foglalkozással kapcsolatos környezeti tényezők, magas tesztoszteron szint.

A húgyhólyag rákos elfajulását a dohányzás, magas koleszterintartalmú étrend, munkahelyi ártalmak, bizonyos gyógyszerek befolyásolják.

Az emlőrák rizikófaktorai táplálkozási tényezők, elhízás, fizikai aktivitás-, testmozgás hiánya, ösztrogén expozíció, környezeti kémiai-, vagy foglalkozási ágensek, sugárzások is lehetnek.

A bőr egyéb rosszindulatú daganatai foglalkozási expozíció, napfény hatására is kialakulhatnak.

A város járványügyi helyzete kedvező. 2010-ben a kötelező jelentendő fertőző megbetegedések az előző évekhez képest csökkentek.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltások teljesítése megfelelő, oltáselmaradások, szülői hanyagság, elutasítás miatt nem jellemzőek.

### ***Egészségügyi ellátás***

A városban az alapellátás praxisok betöltöttek. Foglalkozás egészségügyben Dorogon alap-és szakellátást is biztosított. A házi orvosoknál jellemzően egy dolgozó (ápoló) van, aki a megnövekedett adminisztrációs feladatok miatt a gondozási, ápolási munkára egyre kevesebb időt tud fordítani.

A vezető halálokok miatti mortalitás standardizált megyei értékeit a régiós, illetve országos adatokkal összehasonlítva kiemelendő, hogy:

- az emésztőrendszer betegségei, ischaemiás szívbetegségek, krónikus májbetegségek, májsugor miatti halálozás mindkét nemből a régiós és az országos érték felett van
- vastagbél, végbél rosszindulatú daganatai miatti halálozás a férfiaknál, emlő rosszindulatú daganatai miatti halálozás nők esetében magasabb, mint a régiós és országos átlag.

Cég neve	Dokumentum megnevezése	Iktatószám	Oldalszám
Dorog Város Önkormányzata	Környezetvédelmi Program	23.02.21.	3

2010-ben 100.000 lakosra jutó halálozás a régió kistérségeit összehasonlítva a dorogiban az előző időszakhoz képest javuló tendenciát mutat. Keringési rendszer megbetegedései miatt elhunytak száma a dorogi kistérség vonatkozásában kedvező. Daganatos megbetegedés miatti halálozás 100.000 lakosra vonatkoztatva a kistérségben az élmezőnybe tartozik a régió kistérségeit vizsgálva.

A keringési rendszer betegségei és a rosszindulatú daganatok miatti halálozás az összes halálozás több mint 2/3-át jelentik.

2010-ös alapellátási adatok alapján Dorogon:

- a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 évesek betegségei közül endocrin betegségek, atopiás dermatitis, fénytörési hibák a leggyakoribbak
- házi orvosokhoz bejelentkezett 19-X évesek betegségeik közül a szív-érrendszeri, endocrin, mozgásszervi betegségek képviselik a legnagyobb részarányt.

A Nemzeti Rákregiszter 2010-os adatai alapján a Dorogi Kistérségben az újonnan felfedezett rosszindulatú daganatok:

- férfiaknál hörgő és tüdő, bőr, prosztatata, húgyhólyag, végbél,
- nőknél emlő, bőr, hörgő és tüdő érintettségük a számadatok sorrendjében.

Az egészségi állapot romlásáért felelős tényezők:

- életmód 43%
- genetikai adottságok 27%
- környezet 12%
- egészségügy 10%
- egyéb 8%

A szív-érrendszeri betegségek multifaktoriális eredetűek, a kiváltó okok között az egészségtelen életmódnak nagy jelentősége van.

A szív-érrendszeri betegségek kialakulásában szerepet játszó életmódi tényezők:

- egészségtelen táplálkozás
- mozgásszervi életmód
- dohányzás
- túlzott alkoholfogyasztás
- stressz
- kábítószer fogyasztás

Cég neve	Dokumentum megnevezése	Iktatószám	Oldalszám
Dorog Város Önkormányzata	Környezetvédelmi Program	23.02.21.	4

Az egészségtelen életmód a szív- érrendszeri rizikótényezők (elhízás, magas vérnyomás, szénhidrát- és lipid anyagcserezavarok, cukorbetegség) kialakulásában játszik szerepet.

Az egészséges táplálkozás elterjesztése nemcsak a szív- érrendszeri betegségek, hanem a daganatok miatt is kiemelt népegészségügyi feladatnak tekinthető.

Jogszábeli változások miatt a vizekkel kapcsolatos hatósági tevékenység a megyei ÁNTSZ kompetenciájába tartozott, valamint a szolgáltató is végeztetett önellenőrző laboratóriumi vizsgálatokat. A város vízellátását az ÉDV Zrt. Dorogi Vízmű üzeme biztosítja, mely kevert vizet juttat a lakossághoz a dorogi és sárisápi karsztkutakból illetve az esztergomi csápos kutakból 4:1 arányban.

Az ÉDV Zrt. 8 mintavételi helyen végzett rendszeresen vízmintázást. Hatósági vízmintázást a megyei Intézet végzett. A felszín alatti vizek minőségével a környezetvédelmi hatóság foglalkozik. Intézetünket szakhatóságként vonja be az eljárásokba.

Cég neve	Dokumentum megnevezése	Iktatószám	Oldalszám
Dorog Város Önkormányzata	Környezetvédelmi Program	23.02.21.	5